

Vlastimil Tyrol

Rýnské pásmo

Buduje se spěšně dalších šest základen. Za obrovských problému, přirozeně, protože stupeň utajení nedovoluje nechat obvyklý desátek městským radním. Ty tupé hlavy absolutně nechápou situaci a dělají tudíž problémy, kde mohou. Zvláště, když základny jsou v samém sousedství měst a některé vstupy a průduchy ústí ve vybraných budovách na předměstích.

Trochu lépe jsem pochopil u Volkswagenu a MBB. Zdá se, že dokonale chápou situaci a rozhodli se přesunout část svých cybarských strojů do základen. Dali i dost peněz na ostatní vybavení. Za kancléřem nepůjdu s holýma rukama.

(Soukromý deník plukovníka Ericha Priebkeho.)

* * *

Stefan se probudil vlastním křikem. Otevřel oči a nechápavě je upřel na oblohu posetou hvězdami. Posadil se a otřel si z čela studený pot.

"Co řveš?" zeptal se Erik. "Probudíš celý kraj."

Měsíc stál nízko nad obzorem a jeho světlo proměnilo les ve strašidelné a statické stínové divadlo. Bylo bezvětří a začínalo slabě mrznout. Suchá tráva se pokryla jiskřící jínovatkou a pod Erikovým nohama hlasitě šustila. Ve vzduchu se vznášel pach bahna a nejasně bylo slyšet hučení vody Ederu protékajícího troskami zříceného mostu. V ohništi tiše praskalo dohořívající dřevo.

"Zdalo se mně," zachrptěl Stefan, "že je prvního v měsíci a já jdu na pracovní úřad."

První den v měsíci byl noční mřou nejenom pro Stefana. Znamenal mnohahodinové tlačení před nevzhlednou budovou úřadu pod dohledem nadutých strážných, ponižující proces identifikace a prokazování kvalifikace, snášení urážlivé arogance úředníků a často i spršku ran od všudypřítomných zřízenců. Aniž Stefan věděl proč, všechno to Erikovi vyložil.

"...a nabídl mi místo osobního sluhy za sedm tisíc ročně. Jenomže já musím splácet čtyřicet tisíc úvěru za školu, a kvalifikaci mám vysokou, takže jsem mu řekl, že pod patnáct tisíc jít nemůžu. Vůbec se se mnou nebavil a chtěl mě vyhodit a když jsem se slušně ohradil, zavolal zřízence. Zmlátili mě do krve."

Stefan si přehodil přes záda přikrývku a nerudně se zadíval do skomírajícího ohně. Prohrábl větví žhnoucí popel a kratičkou chvíli sledoval tanec jisker v proudu teplého vzduchu.

"Zdá se mi o tom dost často," pokračoval. "Pokaždé se vzbudím ve chvíli, kdy mě v tom snu třískají."

Přitáhl si batoh a vydoloval z něj čutoru s vodou. Zhluboka se napil a pokračoval: "Jestli nesezenu peníze, za pět let se někdo zaraduje. Ale já to nebudu."

"Jo," řekl Erik a posadil se k ohništi. "To chápu."

Natáhl ruku a podal Stefanovi kus opečeného masa.

"Večeře. Zbytek toho psa ze včerejška."

Každé ráno, než se uložili ke spánku, nakladli okolo tábořiště pasti. Málokdy v nich našli něco jiného než bioty a psy. Divoké, zubožené tvory, kteří snad jako jediní v těch rozsáhlých lesích žili přes den. Jenomže biotí maso bylo nestravitelné.

"Poslední večeře," řekl ženský hlas ze tmy. "Poslední večeře na povrchu. Zítra už snad něco civilizovaně pojíme v podsvětí."

Ester přisedla k Erikovi a objala ho okolo pasu. Zářivě se usmála. "Jak se těšíte do Hádu?"

Stefan nesnášel její humor. Nesnášel ji samotnou. Vzbuzovala v něm pocity, za které se styděl a pro které ji nenáviděl. Byla mladá, krásná, a Erikova.

"Drž laskavě hubu, jo?" řekl záměrně hrubě. Vymotal se z pokrývek a začal si balit batoh. Nikdy by nepřiznal, jak moc velký strach mu nahání prostředí, ve kterém poslední týden tábořili. A to, že se přes den skrývali a pracovali jenom v noci, mu na náladě nepřidalo.

Krematorium, říkal si. Koho proboha napadlo vyvést ventilační průduchy do komínu krematoria? Co to bylo za morbidního šílence? Co ho vedlo k tak zvrácené myšlence?

Muž, kterého Stefan nazýval šilencem a který před více než stoletím prosadil svůj nápad na vyústění ventilace, se jmenoval Erich Priebke a sloužil v hodnosti plukovníka v generálním štábu Bundeswehru. Byl jedním z Erikových předků a jeho deník, Erikem žárlivě střežený, byl tím podnětem, který je dovedl až do Rýnského pásma.

Krematorium bylo v troskách. Kdysi v něm hořelo, a co nestihl zničit oheň, dokončily stromy. Prorostly dlážděním, podlahami, rozervali stěny a svými kořeny utočily i na základy kdysi masivní a vznosné budovy.

Stefan pociťoval úzkost. Celé okolí, matně osvětlené bledým světlem měsíce, bylo plné důkazů lidské pomíjivosti, ohořelých ruin se stále zřetelnými znaky pokorného náboženství vytesanými do kamene. Věděl, jak iracionální je jeho strach, věděl, že od mrtvých mu žádné nebezpečí nehrozí. Ale i přesto se kdesi v hlubinách jeho podvědomí skrývaly pochyby a bázeň. A divoké zkazky, které slyšeli o Rýnském pásmu v loveckých tábořích po cestě, mu na náladě rozhodně nepřidaly. A nijak jej neuklidňovalo ani to, že Erik s Ester jeho pocity zjevně sdílají.

Pomalou chůzí se blížili k ponuře vyhlížejícím troskám, když zaslechli, stejně jako každou noc v uplynulém týdnu, výkřik.

* * *

Nepokoje narůstají. Ti chytřejší se pokoušejí utíkat na západ bez ohledu na prohlášení RB OSN. Najednou přestávám mít potíže se zaplňováním základen. Spousta firem má enormní zájem o prostory pod zemí, kam by mohly ukrýt své vybavení. Většinou to jsou originální cybarské nebo přímo od nich

odvozené stroje. Už teď je v základnách fantastické bohatství v technologiích a informacích.

Všechno cybarské začíná být mezi lidmi značně nepopulární. Už shořelo několik továren a pogromy na bioty jsou na denním pořádku. Ti ubožáci houfně prchají do lesů. Bez styku s lidmi se prý rozpadá jejich psychika. Už takhle jim nikdo nerozumí, natož jestli opravdu zdegenerují...

Dostal se mi do rukou zajímavý rozbor. Z informací, které jsme od Cybařanů obdrželi, bylo rozluštěno naprosté minimum. Dvě procenta! Kolik vědomostí zůstane navždy skryto? Bez biotů jim neporozumíme, bohužel.

* * *

"To je pro primitivy," řekl Erik. "Slyšeli jsme takových povídaček po cestě spousty."

Seděli na dně vybetonované šachty osvětlené čadivou loučí a pokoušeli se zahnat pochybnosti a strach.

"Vysvětli mně," ozval se Stefan, "proč od okamžiku, kdy jsme překročili Rýn, jsme neviděli jediného člověka? Tohle je pásmo!"

"Šli jsme v noci," řekla Ester. "Dvě stě kilometrů potmě. V noci spí i lovci. Ale o to tady nejde."

Věděli, co má na mysli. Cybarské technologie. Tisíckrát proklínané a stále vysoce ceněné technologie, darované kdysi lidstvu. Požehnání i prokletí. Danažský dar. A tady, uprostřed Pásma, byly jejich trosky ponechány celé století bez kontroly. Nikdo nevěděl, jak budou působit na své okolí. Nebyla možnost, jak se o tom přesvědčit. A tak měly pověsti o mutovaných stromech, zvířatech i lidech volné pole působnosti.

"Nic jsme neviděli," konstatoval Erik.

"Jo, ale to neznamená, že něco takového neexistuje," namítl Stefan.

Venku, kdesi v hloubi lesa se znovu ozval výkřik. Všichni tři automaticky pohlédli na ten kousek tmavého zimního nebe, který byl ze šachty vidět.

"Je to tady daleko," řekla Ester. "Za Rýn nevedou žádné obchodní stezky. Tady by se neuživili ani lovci kožešin. Takže to nemůže křičet člověk."

"Psi, vlci, bioti," vypočítával Stefan.

Erik zavrtěl hlavou. "Ne, to ne. A navíc: Je čas jít dolů. Základna nás čeká."

S námahou vypáčili ze stěny šachty těžkou mříž a odkryli tak listí široké roury, vedoucí kamsi šikmo dolů. Pilkou na železo přerežali ocelové pruty bránící čemukoli většímu než krysa ve vstupu do ventilace. Odstříhali dráty dávno nefunkčních čidel. A potom se posadili na studený beton a udýchaně se smáli.

"A je to," řekl Erik. "Poklady jsou naše. Auta, vznášedla, helikoptéry... Zbraně, potraviny, léky..."

"A stroje pro spousty továren," doplnil Erika Stefan,

"laboratoře, ordinace..."

"Plná vana horké vody," dodala zasněně Ester.

"Čeká nás spousta prachů," smál se Erik. "Za tohle zboží nás doma zasypou peně..."

Další výkřik je zmrazil do morku kostí. Ozval se tak nečekaně a tak zblízka, že Stefan cítil, jak mu naskakuje husí kůže. Podíval se nahoru a zjistil, že ještě před chvílí jasná obloha se zatahuje těžkými mraky.

"Bude sněžit," konstatoval Erik a vytáhl z batohu pušku. "Jdu tam."

Vyšplhal po útlém kmeni suchého smrku, který používali místo žebříku, a ztratil se Stefanovi a Ester z očí. Ještě chvíli slyšeli, jak šramotí v hromadě sutí, kterou s takovou námahou celý týden tahali z šachty, a pak se rozhostilo ticho.

Čekali. Odhadovali sekundy své a Erikovy budoucnosti a dívali se na sebe. Vrátil se strach a zmizela nechuť a nenávisť, která je rozdělovala. Stefan si povzdechl a vzal Ester za ruku. Teď není čas na nepřátelství, řekl si. Věděl ale, že lže sám sobě. To strach v něm vyvolal touhu po dotyku, ne snaha o usmíření.

Třeskl výstřel. Jeho zvuk se převalil němou krajinou a zmizel mezi stromy, aby byl vystřídán mrtvým a tíživým tichem. Dlouhé minuty se nic nedělo.

Pak se ozvaly kroky a tiché zapísknutí. Nad okrajem šachty se objevila Erikova tvář.

"Byl to biot," řekl a slezl dolů. "Obrovskej." Opřel pušku ostěnu šachty a sáhl do kapsy. "Až bude čas, tak si ho vypreparuju."

Na dlani mu leželo odříznuté ucho porostlé hustými plavými chlupy.

"Za poslední měsíc jsem jich dostal jedenáct. Je škoda, že nebyl čas je stáhnout z kůže. Už mají zimní srst," postěžoval si. "To by taky dalo solidní peníz. Ta jejich kožešina je nenapodobitelná."

"Biot!" vyrazil ze sebe Stefan. "To je dost zvláštní, nemyslíš?"

Jako v odpověď venku cosi zakvílelo. Hodně nahlas a hodně blízko. Jinak než před chvílí. V tom zvuku bylo slyšet zlobu a zášť, prudkou a nesmiřitelnou. Vzápětí ožil celý les a vzduch se zaplnil hrdelními výkřiky, zprvu pronikavými a neartikulovanými, ale postupně stále více připomínajícími řeč. Krutou, barbarskou a výhružnou řeč.

"Neměl jsi ho střílet," vykřikl Stefan a ukázal prstem na uříznuté ucho. "Tenhle podnik, to vůbec nebyl dobrý nápad. Tři měsíce se plazíme bahnem a kapradím na východ a žereme psy! A pak si nás v suterénu krematoria podají bioti!"

Erik zahodil ucho. "Taky jsem tě s sebou nemusel brát! Teď bys přemýšlel, jak do pěti let splatíš úvěr. Víš, co by tě čekalo, že jo?"

"Ztráta lidských práv ve prospěch věřitele," odsekl Stefan. "Ale byl bych naživu!"

Ester zaječela a napřáhla ruku nahoru. Z okraje šachty na ně shlížela zvířecí tvář s planoucím očima. Ve vlčí mordě se leskly zažloutlé tesáky, ze kterých kanuly sliny. Vedle hlavy se objevily prsty ruky s velkými drápy místo nehtů.

Hlava se stáhla dozadu. Stefan si i v ohromení uvědomoval, že tvor se chystá ke skoku. Věděl, že by měl něco udělat, něco hodně účinného a rychlého, ale jeho tělo se odmítalo pohnout.

Výstřel je všechny ohlušil. Erik vůbec netušil, jak dokázal tak rychle sebrat pušku ze země, zamířit a vystřelit. Několik dlouhých vteřin stál s prstem na spoušti a díval se na místo, kde ještě před okamžikem byl jeho cíl. Pak šok odezněl a on spustil zbraň a podíval se ke svým nohám.

Bylo to větší než ten nejmohutnější vlk. Mělo to vlčí tělo a vlčí hlavu, teď roztržitěnou projektilem, ale mělo to navíc i pár rukou. Dlouhé, téměř lidské prsty škrábaly v posmrtné křeči ostrými drápy do betonu.

Ester přestala křičet. S odvahou, kterou žádný z obou mužů nechápal, poklekla vedle toho tvora a opatrně se jej dotkla. Odtáhla ruku od jeho srsti a nechápavě se na ni podívala.

"Něco...", zajíkla se. "Něco mi to připomíná."

"Pryč!" řekl Erik. "Nech toho, Ester, mizíme!"

"Kam chceš jít?" vyjekl stále ještě vyděšený Stefan. "Jsou všude okolo! A v táboře jsme nechali dost věcí!"

Erik vytrhl louč ze Škvíry ve stěně, uhasil ji, sehnul se k batohům a začal je jeden po druhém házet do ústí ventilační roury.

"Dolů," řekl. "Proto jsme tady, ne? Dolů. Jako po skluzavce. Kdo jde první?"

* * *

Američané se smějí. Na Cybařany reagovali xenofobně a třicet let strávili v tíživé hospodářské izolaci. Teď jsou na koni a pokoušejí se diktovat. Jich se hladové pochody netýkají. Stanovili velice přísné imigrační limity.

Vysvětloval jsem situaci v Radě bezpečnosti OSN. Hučel jsem do nich dvě hodiny, že druhá vlna Migračního chaosu se ne rozplyne na Uralu jako ta první. Už ji nemá kdo zastavit.

Ukazoval jsem snímky z naší poslední družice, ukazoval jsem hodně odporný videozáznam, který jsem osobně pořídil v Mongolsku. Ani kanibalismus s nimi nepohnul. Ani zpráva, že se do pohybu dává už i Afrika a arabské země. Začínám mít dojem, že to už musí být úmysl, ne hloupost. Všechny globálnější návrhy řešení téhle zatracené situace někdo vetoval.

* * *

Vzduch zatuchle páchl. Ze stropu se strojovou pravidelností odkapávala voda a slévala se do velkých louží na betonové podlaze.

Stáli v široké chodbě věnčené svazky kabelů a trubek. Některé z nich byly místy pokryty slaboučkou krustou vápenných usazenin. Neexistoval lepší důkaz o tom, že od vzniku základny už

uplynulo jedno a čtvrt století.

Stefan si povzdechl. Ohromeně se rozhlížel a snažil se ve slabém světle Erikovy svítilny zahlédnout konec chodby. Marně. Namísto toho mu začala docházet strašlivá sešlost toho, co viděl. Voda, vápenec, krápníky rzi na trubkách a kovových sponách kabelů.

"Podívej se na to," řekl zoufale. "Je to zničené. Všechno bude zničené. K nepotřebě!"

Erik zavrtěl hlavou. "Slyšel jsi někdy o konzervaci pomocí inertních plynů? A potom, jsme pořád ještě nahoře. Sklady budou o pěkných pár pater níž."

Znovu se nahrbili pod nenáviděnou tíhou batohů a vydali se na pochod do neznáma. Pod nohama se jim rozstříkovala voda a ozvěna deformovala zvuk jejich kroků.

"Jsou to desítky kilometrů chodeb," řekl rozpačitě Erik po několika stovkách metrů chůze. "Ale někde bychom už měli potkat schody."

"Abychom nepotkali spíše zával," zapochyboval Stefan. Bylo mu hrozně. Připadal si podvedený a nedokázal v sobě nalézt sebemenší stopu elánu. Temná, nekonečná chodba, vedoucí zdánlivě odnikud nikam, jej drtila vahou vši té země nad jeho hlavou. K záchvatu klaustrofobie mu chyběl jenom krůček.

Mlčky pochodovali dál za roztřesenou skvrnou světla z Erikovy baterky. Minuli několik odbočujících úzkých tunelů a potom najednou Erik zastavil. Mlčky osvítil stěnu.

Beton zmizel. Chodba, teď užší, byla proražená v celistvé skále. V kdysi celistvé skále. Teď jí prostupovaly kořeny a kořínky, groteskně spletené do hustého a ježatého gobelínu. Některé byly silné jako paže dospělého muže, jiné připomínaly bělavé vlasy.

"Skála," řekl Stefan. "Myslel bych, že jsme dost hluboko pod zemí. Co tady dělají ty kořeny?"

"Vypadají zvláště," poznamenala Ester hlasem, který prozrazoval strach. Opustila svoje místo mezi Erikem a Stefanem a zařadila se na konec.

Všichni tři měli strach. Prodírali se spleť kořenů v prastaré chodbě k cíli, který byl bůhví kde, cítili na obličejích a rukou jemné doteky těch slaboučkých vlásků a kdesi uvnitř jejich mozků se rodila panika.

Ester vykřikla. Neartikulovaně, děsivě a překvapivě. Stefan strnul a potlačil v sobě touhu začít křičet také. Zašátral v kapse po pistoli a otočil se do tmy, ve které Ester snad bojovala o život.

"Co je? Co se děje? Co se to ksakru děje?" vyrážel ze sebe Erik a odstrkoval Stefana ve zběsilé snaze posvítit si na Ester. "Vypadni! Uhní!"

Ester seděla na zemi s ústy rozevřenými k dalšímu křiku. Když na ni dopadlo světlo, vyskočila na nohy a schoulila se v podivném, štitivém postoji.

"Držely mě!" vzlykala. "Ty kořeny mě držely! Omotaly se kolem mě a nechtěly mě pustit!"

Erik posvítíl na stěnu. Kořeny byly nehybné.

"Blbost," řekl vyděšeně. "Jenom ses do nich zamotala."

"To ne, ony se..."

Jeden ze silnějších kořenů se pohnul. Svinul se jako chapadlo chobotnice a pak prudce švihl vzduchem.

Erik vykřikl. Z rozseknuté kůže na zápěstí se mu vyvalila krev.

Stefan se dal do běhu. Prosmýkl se okolo Erika a utíkal chodbou do tmy, ze které na něj mávaly kořeny a kořínky, vyhlížející jako tisíce různě velkých krysích ocásků. Za ním těžce dusaly dva páry nohou a on se bál zjistit, jestli opravdu patří Erikovi a Ester. Hýkal námahou a běžel naprostou tmou a doufal, že někde vpředu narazí na trochu bezpečné místo.

Náraz bolel. Tma se prosvětčila spoustou jiskřiček a barevných kruhů, které se dlouhou dobu nechtěly rozptýlit.

"Srabe!" řekl pohrdavě Erik, když viděl, že se Stefan probouzí.

Baterka stála na zemi a svítila do stropu kruhové místnosti, ze které vybíhalo šest chodeb. Ve středu toho zvláště tvarovaného prostoru trčela kovová konstrukce výtahu.

"Bolí tě hlava?" zeptala se uštěpačně Ester. "Hodně tě bolí hlava?"

Stefan polkl a zvedl se na loktech. "Jak dlouho?" zeptal se chraptivě.

"Půl hodiny," řekl Erik. "Pěkně sis rozbil hubu. Naštěstí o výtah. A támhle v té chodbě začíná schodiště. Máme kliku."

Sebral z podlahy baterku a následován Ester zmizel v ústí chodby. S pocitem, že se mu rozskočí hlava, se Stefan zvedl a odkulhal za nimi.

* * *

Překročili Karpaty! A na jihu drancují Turecko! Postupují na západ úžasně rychle a začíná jít do tuhého. Vláda toho, co zbylo z Ruska, odhadovala počet lidí v severním proudu Migračního chaosu na sto dvacet milionů. Spousta jich pomře, ale na jejich místa nastoupí obyvatelstvo vydrancovaných zemí.

Celá západní Evropa se potýká s gigantickým množstvím uprchlíků. Začíná hlad, propukají epidemie a vysychají i poslední zdroje peněz pro můj projekt. Až Migrační chaos dorazí do západní Evropy, nebude tu stejné co jíst.

Doslechl jsem se, že OSN chystá nějakou podivnou změnu v Deklaraci lidských práv. Zajímalo by mě, jak zrovna tímhle způsobem chtějí udržet ty desítky milionů hladových Udí na uzdě.

V téhle chiliastické době mne utěšuje jenom myšlenka, že za pár měsíců všechno skončí a moje základny vydají své poklady navrátilcům.

Nestarali se, kam půjde kouř. S dětinským nadšením štípali

zbytky psacího stolu a házeli je do ohně. Radovali se z horkých a jasných plamenů, které tak snadno zaháněly pach, ledovou vlhkost a tmu. Na chvíli byli šťastní. Měli teplo, světlo a dokonce i vodu, kterou našli protékající důmyslným systémem žlabů o dvě místnosti dál. Každou chvíli někdo z nich vybíhal z té bývalé kanceláře na chodbu, aby se podíval, jak se pomaličku rozsvěcejí luminiscenční desky na stropě. Světlem svého ohně probouzeli všechny luminory v celé základně a poctivě se snažili, aby energie, kterou si síť nouzového osvětlení předávala, bylo co nejvíc.

Posadili se okolo ohně a sledovali, jak se v kotlíku s vodou rozpouští jejich poslední kostka potravinového koncentrátu. Najedli se pohodlně uloženi na drolicích se matracích sestěhovaných z okolních pokojů a nechali se únavou ukolébat do spánku.

Stefana probudil hluk. Ještě neotevřel oči a už věděl, co je jeho příčinou.

Tohle ať mi nedělají, pomyslel si zoufale. Tohle ne. To si nemůžou odskočit vedle? Pokusil se znovu usnout, ale proti své vůli se nechal uchvátit rytmem Esteřiných vzdechů. Krucinál, krucinál, opakoval si v duchu. To je kruté, zatraceně kruté. Do háje!

Pevně semkl víčka a zalitoval, že nemůže totéž udělat s ušima. Pokusil se soustředit na své zranění a bolest hlavy, ale ani to nepomáhalo. Stefana se začal zmocňovat vztek, a tak otevřel oči a nadechl se k nadávkám.

Ve slabém modrém světle luminorů zahlédl přes propletená těla svých společníků otevřené dveře a v nich nezřetelnou siluetu mohutné postavy. Vykřikl a hmátl po pistoli.

Vystřílel do dveří celý zásobník, vyměnil ho za nový a vyběhl z místnosti. Oslněn záblesky výstřelů mžoural do prázdné chodby a pokoušel se v duchu zrekonstruovat posledních pár vteřin.

"Já to taky viděl," řekl Erik a chvatně se oblékal. Zapnul si kalhoty a pochvalně Stefana poklepal po rameni.

"Skvělá reakce. To bych od tebe nečekal."

"Já...", zachraptěl Stefan. "Já měl jenom šílený strach."

"Vole," řekla Ester. Seděla na zemi a prohlížela si lýtko. "Nechybělo moc a koupila jsem ji. Příště koukej, kam střílíš."

Stefan se podíval na hodinky. "Nahore už je dávno den. Spali jsme asi deset hodin."

"Ty jsi spal deset hodin," odsekla jedovatě Ester a začala se oblékat.

Sbalili si věci do batohů, ty vyrovnali u dveří a zapálili znovu oheň.

"Musíme dobít luminory," říkali jeden druhému, ale všichni věděli, že se znovu dostavil strach a s ním i nechut opustit relativní bezpečí ohněm osvětlené kanceláře.

"Já toho ani tolik nechtěl," žaloval Stefan. "Trochu peněz, abych mohl zaplatit dluh. Možná nejenom za sebe. Ale vědět, jak šílený to bude podnik, nešel bych nikam."

"Já nechtěl trochu peněz," zasmál se Erik nepříjemně. "Já chtěl spoustu peněz. Aby si nikdo nemohl koupit moje lidský práva. Abych si já mohl koupit cizí lidský práva. Na tom není nic špatného, ne? Zvláště když se tomu neříká nevolnictví, ale sponzorování. Většina lidí si přeje, aby jim někdo poroučel. Proč jim nevyhovět, že? Můžeš si koupit dospělého vzdělance a nechat ho za sebe vydělávat, můžeš si od zoufalého dospělého vzdělance koupit práva jeho dítěte a vychovat z něj poslušného blbce. S prachama můžeš všechno."

"Hovado," řekla Ester překvapivě a odsunula se do stínu.

Stefan se chvíli pokoušel porozumět Erikovým myšlenkám, ale pak to vzdal.

"No jo," řekl rezignovaně. "Třeba já. Chtěl jsem vědět, znát, rozumět světu okolo sebe. Vypůjčil jsem si deset tisíc na každý rok školy, a pak mi nikdo nedal příležitost ty prachy, jakkoliv vrátit. Za pět let ze mě někdo udělá nevolníka. Vynoří se člověk, který vlastní kus banky a řekne, že to byly jeho peníze, za které jsem studoval, a když nejsem schopen je vrátit, tak mně bude určovat, co a jak mám dělat. Zákony mu to dovolují, a jeho prachy jsou jeho prachy. A já do konce života budu dělat jenom to, co on bude chtít."

Erik se usmál. Přitáhl si pušku a začal ji čistit.

"Ty bys nakonec chtěl spravedlnost, že jo? Hele, mám za sebou jenom sedm tříd školy a od třinácti se živím zlodějnama, ale blbej nejsem. Když totiž svět nemůže vyhovět všem, musí se to zařídit tak, aby se vyhovělo aspoň někomu. Na ostatních záleží, jenom pokud můžou makat a vydělávat. Anebo pokud můžou svým sponzorům přinášet radosti a rozkoše."

Ester se stáhla ještě dál od světla ohně a tiše si něco šeptala. Stefan se po ní nepřítomně podíval a pokračoval ve zpovědi.

"Táta se kvůli mně zadlužil a jestli je ještě naživu, tak dře někde ve Španělsku v pracovním táboře Messerschmidta. Mámu odvezl její sponzor na jih Afriky. Byly mně tři roky, když jí poslali vyúčtování."

"A tys po tom všem byl tak blbej a podepsal sponzorskou smlouvu," konstatoval se smíchem Erik. "Máš, cos chtěl."

Složil pušku, natáhl závěr a postavil se na nohy.

"Měli bychom vyrazit. A o tom, co to stálo ve dveřích, budeme přemýšlet, až to zastřelíme."

"A o těch kořenech v chodbě chceš přemýšlet kdy?" zeptala se Ester. "A co ten vlkodlak nahoře? Víš ty vůbec, do čeho nás vedeš?"

"Do skladu plného zboží a strojů a zbraní. Pro prachy! Teď teprve to začíná být zajímavý."

Stefan vstal a navlékl si popruhy batohu. Nedej Bože, říkal si, aby se tenhle člověk dostal k penězům. Změnil se během té cesty. Z malého lumpa a zlodějíčka se stal potenciální tyran. Celý život se brodil po krk v bahně a teď touží šlapat po cizích hlavách. Chce světu vrátit všechna příkon a ústrky, kterými sám trpěl. A má strach. Strašlivý strach. Bojí se možná

víc, než já s Ester dohromady. Ale je jenom malý kousek od cíle. Stejně jako já. Stejně jako Ester. Já mu teď budu pomáhat, aby se splnila i moje přání. Kolik lidí bude trpět, abych já nemusel?

Luminory změnilly tmou chodeb v modré šero, deformující perspektivu v plochý, nekонтрастní obraz. Ve vzduchu byl vidět a cítit kouř.

Tohle patro vypadalo jinak než ta nahoře. Namísto šestice paprskovitě se rozbíhajících chodeb, pospojovaných inspekčními tunely, tu bylo hotové bludiště chodeb, chodbiček, sálů a malých, většinou prázdných místností. Místy byly stěny a stropy tvořeny betonem, jinde byly všechny prostory proraženy v tvrdé maso skály laserem. Ale i tady bylo vidět zkázu způsobenou časem a vlhkostí, i když v menší míře než nahoře.

Narazili na nové schodiště a sestoupili o dvě podlaží. Dál schody nevedly a oni se museli vydat do dalšího bludiště tunelů a prázdných místností.

"Myslel jsem si," řekl Stefan, "že to bude vypadat jinak. Méně chodeb a víc plných skladů. Už jsme na mínus šestém podlaží."

"Mám dojem," zastavil se Erik, "že jsme někde na okraji základny. Nenarazili jsme na žádnou strojovnu, na žádný sklad. Ani na žádný centrální výťah. Někde musej bejt reaktory. Strojovna vzduchotechniky. Něco takovýho musíme najít. Někde jsme něco minuli."

Z kapsy batohu vyndal tenký sešit v tvrdých deskách a zalistoval v něm. Stefan natáhl zvědavě krk a pokusil se Erikovi nahlédnout přes rameno. Měl jenom velice málo příležitostí vidět deník Erikova prapradědečka.

"Nic," řekl Erik. "Ani náznak."

Vytáhl kompas. "Vlezli jsme do toho kopce na západním úbočí. Tak musíme sledovat chodby, které vedou na východ. Někde tam musej bejt dveře. Průchod. Tunel. Najdeme to."

Vyrazil kolmo na jejich původní směr a Stefan s Ester za ním.

"Světlo slábne," poznamenala Ester. "Měl by se rozdělat oheň."

Energie v luminorech opravdu ubývalo. Šero se postupně měnilo v inkoustové přití, ze kterého vystupovaly jenom nejasně zářící obdélníky svítidel. Jenomže v žádné z místností, které míjeli, nebyla ani stopa po nábytku, který by se dal spálit.

Po půlhodině běhání s kompasem se dostali na nejvýchodnější místo komplexu, na křižovatku tří tunelů, které tvořily tupý šíp mířící přímo na východ. Erik zkoumal betonovou stěnu centimetr po centimetru, ale nenašel jedinou stopu po dveřích.

"Jsme v koncích," řekl rezignovaně.

Posadili se na mokrou podlahu a dívali se na sebe, jako by mezi sebou chtěli najít viníka. Slaboučké světlo je změnilo v nezřetelné siluety, ve kterých se jenom občas matně zaleskly oči.

A v tom okamžiku zaslechli kroky. Tiché capání neobutých nohou násobené ozvěnou tak, že nebylo možné určit, odkud vychází. Okamžitě je zaplavil strach.

"Mizíme," zašeptal Erik, vyskočil a rozběhl se nejbližší chodbou.

Začal hon. Utíkali, zastavovali se, znovu utíkali a znovu se zastavovali a pokoušeli se přes hlasitý dech zaslechnout blížící se kroky. Podařilo se jim to pokaždé.

Čím byli zadýchanější, tím víc se kroky přiblížily, než je uslyšeli. Uštvaně běhali z křižovatky na křižovatku a pokoušeli se uhodnout, kde se asi nacházejí schody do horních podlaží. Zahodili batohy a začali křičet. Erik ze sebe chrлил nadávky a proklínal neznámého pronásledovatele s vynalézavostí dítěte z periferie. A kroky je následovaly s vytrvalostí loveckého psa.

Bez varování se Erik otočil a přes Stefanovu hlavu vystřílel celý zásobník do tmy za sebou. Oslepení, ohlušení a vyděšení střelbou strnuli a naslouchali.

Doznělo cinkání vyhozených nábojnic a ozvěna výstřelů se vytratila. Plynula jedna vteřina za druhou a v celém podzemním komplexu se rozhostilo zdrcující ticho.

"Trefil jsem ho?" zachrčel Erik. "Dostal to?"

Kroky se ozvaly znovu. Nevzrušené a pomalé, stejné jako předtím.

"Do hajzlu!" zaklel Erik. Vyměnil zásobník, rozsvítil baterku a vydal se v čele miniaturního zástupu na pochod.

Byli příliš vyčerpaní, aby běželi, a příliš vyděšení, než aby zůstali stát. A tak tiše šlapali po mokrému betonu a kdesi za nimi je cosi tajemného tiše následovalo.

Na příští křižovatce Erik odbočil. O dvě vteřiny později jej za roh následovala Ester a po ní i Stefan. Zastavili se a v němém úžasu zírali do chodby. Baterka, kutálející se po zemi, osvětlovala desítky metrů holé chodby.

Erik zmizel.

* * *

Lyon je dost ohavné město, když je takhle přeplněný. Lidé jsou úplně všude, v noci se pro těla spících uprchlíků nedá chodit ani po bulvárech, Už se nestarám o svůj projekt, ten musí dokázat sám svou užitečnost. Teď se věnuji hledání své rodiny. To bude mravenčí práce.

Panuje zoufalá nouze o jídlo. To se většinou dováží z Ameriky, a mě osobně by zajímalo, co za ty dodávky Američané chtějí. Nejspíš si takhle dokonale vykompenzují pro ně urážlivý fakt, že u nich Cybařané nepřistáli.

Byl jsem svědkem lynčování. Rozzuřený dav umlátil chlapíka, který seděl vedle biota v autě s cybarským motorem. Auto pak zapálili a biota nechali uvnitř. Strašně křičel.

Migrační vlna ztrácí na síle. Velení zbytku NATO odhadlo, že se zastaví někde na Seině. Lyon unikne o chlup.

Zoufale toužil, aby mohl vrátit čas do doby, kdy spolu s

Erikem a Ester s nadšením pramenícím z nevědomosti připravovali tuhle výpravu. Sháněli peníze na zbraně a výstroj, opravovali staříčké vznášedlo, které je nakonec po dvou týdnech cesty nechalo na holičkách, a vedli chvástavé řeči. Proklínal záchvat odvahy, který ho přivedl až sem.

"Je to vůl," řekla Ester a vysypala na oheň krabici papírů. "Nebo... Byl to vůl?"

"Proč?" vytrhl se z myšlenek Stefan. Podíval se na Ester a vzpomněl si na její zvláště odtažitě chování vůči Erikovi v posledních hodinách.

"Pamatuješ, jak mluvil o kupování práv dětí?"

Stefan přisvědčil. To nebylo neobvyklé, že si rodiče vzali úvěr na své dítě, aby mohli splatit vlastní dluhy.

"Můj fotr si na mě vypůjčil. A pak se ztratil. Říkalo se, že se pokusil emigrovat do Států. A taky se říká, že Američani potápějí všechny lodě, které vezou emigranty."

Kovovou nohou od židle prohrábla oheň, který víc kouřil, než svítil a hřál.

Seděli na betonové podlaze místnosti, která kdysi musela být ošetřovnou. Bylo v ní pět zkorodovaných železných postelí s rozpadlými matracemi, kovový psací stůl, prosklená skříň plná lahví se zabroušenými hrdly, trosky několika židlí a polorozpadlá skříň kartotéky. Sedátka ze židlí a kartotéční lístky hořely na ohništi poblíž dveří.

"Hned o třináctých narozeninách si pro mě poslal sponzor, takovej slizkej dědek od evropského Caterpillaru. Hnusák jeden. Nechtěj vědět, co jsem zkusila."

"Aha," řekl Stefan lhostejně. Díval se na Ester a tiše tomu dědkovi záviděl.

Dobře věděl, že mu chybí Erikova suverenita a přitažlivost, věděl, že mu schází i odvaha a rozhodnost. Často se rád utápěl v konejšivé lázni sebelítosti, a i když si to dobře uvědomoval, nemohl si nijak pomoci.

Právě teď se velmi litoval. Měl hlad a žízeň a bolelo ho celé tělo. Strach, který se dostavil po Erikově záhadném zmizení, stále ještě bičoval všechny jeho myšlenky a měnil je ve zbabělé: co by se stalo, kdyby...

Naházeli do plamenů poslední zažloutlé a rozpadající se papíry a beze slova se vydali na cestu. Pochodovali pod ohněm probuzenými luminory na východ, kde při úprku ze šestého patra objevili dveře.

Nahoru nemohli. O podlaží výš byly pořád slyšet tiché kroky tvora, který se snad nějakým záhadným způsobem postaral o Erikovo zmizení. Dolů nevedly žádné schody. Vypadalo to, že sedmé podzemní podlaží je poslední.

Věděli, že dveře jdou otevřít. Už dokonce nahlédli do prostoru za nimi, ale nenašli v sobě dost odvahy tam vstoupit. Ten oheň před chvílí, to byla jejich úlitba bohům, čas, kdy v sobě sbírali odvahu a odhodlání. Nyní museli ty dveře otevřít znovu a vykročit do tmy hrozící neznámým nebezpečím. Nezbývala jim jiná možnost, a tak to tedy udělali.

Za dveřmi panovala tma, kterou skomírající světlo Erikovy baterky nedokázalo rozptýlit. Tady nebyl jediný luminor, který by alespoň naznačil přibližný tvar prostoru, ve kterém zaraženě stáli.

Stefan kdysi navštívil katedrálu Notre Dame. Stál tehdy se skloněnou hlavou a zavřenýma očima uprostřed hlavní chrámové lodi a zvuk jeho vlastního dechu mu připadal jako znesvěcení místa vystavěného pro slávu Boha, který v chaosu té doby pomalu umíral. Nyní se cítil zrovna tak.

Kovové třesnutí rozbilo ticho a znásobené ozvěnou znovu a znovu rozechvívalo všechny částičky jejich těl. Ze tmy za Stefanem se ozvaly Esteřiny kroky a nervózní, šátravé zvuky.

"Překvapí tě," řekla Ester, "že ty dveře nejdou otevřít?"

Stefan si posvítil na Ester. Poslední hodiny ji změnil; její tvář ztratila sebevědomý výraz a koutky úst jí poklesly vyčerpáním. Měla šmouhy od sazí na čele a víčka ztěžklá únavou. Oči se jí leskly rodícím se pláčem.

"Musíme dál," řekl rezignovaně. Vytáhl z pouzdra pistoli a vyrazil podle stěny, dotýkáje se jí loktem levé ruky. Vnímál pohyby svých nohou, mechanicky počítal kroky a přemýšlel, kam se ztratily jeho emoce. Strach, zoufalství, to všechno bylo najednou pryč. Zbyla jenom únava, strašlivá a všemu dominující únava z dlouhých hodin plných děsu a útěků, ze tmy a nejistoty, z hladu a žízně. Zjistil, že touží lehnout si na zem a usnout spánkem, který by jej bezbolestně a beze strachu přenesl přes hranici smrti. Věděl, že přecenil své síly, že vyzval na souboj cosi, co ještě zdaleka neukázalo svou moc, a co přesto vítězí.

Narazil na odbočný tunel a bez uvažování do něj vstoupil. Tma, říkal si. Tma, opakoval. Tma, tma, tma. Baterka přestává svítit. Co bych dal za to, být nahoře. Vidět! Jak rád bych se rozhlédl po tom zničeném kraji. Ohořelé trosky města, divoký mladý les. Chtěl bych znovu vidět vody Ederu, anebo ještě raději samotný Rýn, vidět lesk jeho hladiny a cítit pach bahna. Možná už je všechno pod sněhem. Bílý, třpytivý sníh!

Ester se chytila jeho ruky. "Podívej," zašeptala.

Jako nezřetelná vzpomínka v paměti člověka se kdesi daleko před nimi objevilo světlo, tak slabé, že si Stefan nebyl jist jeho skutečností. Zamrkal a soustředil se.

"Světlo!" vyrazil ze sebe. "Je tam světlo!"

V náhlé euforii se oba rozběhli za novou nadějí. Zapomněli na své plány o zbohatnutí, zapomněli na Erika, na strach a útrapy. Běželi za světlem, protože se pro ně stalo drogou a věděli, že bez něj už dlouho nevydrží. Začali se smát, nahlas a hystericky, lapali po dechu a smáli se.

Světlo zjasnělo, stalo se zřetelnějším a oni ještě znásobili své úsilí a běželi nejrychleji, jak to jen šlo. Ozvěna vracela a tříštila jejich smích.

Ten smích! Stefan se zastavil jako očarovaný a Ester mu narazila do zad. Baterka vylétla Stefanovi z ruky a roztříštila se o zem. Upadli na podlahu. Stefan si přitáhl

Ester k sobě a překryl jí dlaní ústa.

Nesmáli se sami. Chodbou znělo tiché, jízlivé hihňání, sílící a přerůstající až v mohutný, burácivý a nesnesitelně hlasitý řehot. Valil se přes jejich hlavy jako mořské vlny a plnil je děsem. Stefan se schoulil do klubíčka a vší silou si tiskl dlaně na uši. Křičel hrůzou.

Pak najednou nastalo ticho, o nic děsivější, než byl ten smích. Stefan vstal.

"Vylez!" vykřikl. "Nevím, kdo jsi, ale ukaž se mi! Ukaž se! Zabij mě, nebo se nech zabít! Vylez! Přestaň se schovávat!"

Odjistil pistoli a vystřílel celý zásobník do skvrny světla kdesi před nimi. Nabil znovu a pokračoval ve střelbě, dokud mu nedošly náboje.

"Ester!" řekl Stefan s náhlým znepokojením. "Ester!" zařval a vrhl se na zem. Válel se po podlaze ve snaze najít a dotknout se ve tmě té ženy, kterou ještě před chvílí nenáviděl. "Kde jsi! Kde jsi! Ester!"

Byla pryč.

* * *

Ležel na podlaze, lapal po dechu a brečel. Já toho opravdu nechtěl tolik, říkal si. Žít jako člověk, to snad není moc. Budu vůbec žít? Budu žít? A kde je Erik. Kde je Ester? Co se s nimi stalo? A co čeká mne?

Vstal a pomalou chůzí se vydal za světlem. Porazilo mě to. Prohrál jsem. Ale já jsem vlastně prohrál svůj život už ve chvíli, kdy jsem se narodil. Jsem smolař. Od narození až do smrti. Báł jsem se života, bojím se smrti...

Znovu uslyšel kroky. Tentokrát to nebyl jeden pár bosých nohou. Ve tmě dusaly nohy obuté do těžkých bot, mnoho nohou, které měly naspěch. Dupot se blížil ze všech stran a Stefan podnikl marný pokus najít po kapsách třeba jen jediný náboj do pistole. Zastavil se s pocitem, že se mu rozskočí srdce a napřáhl ruku s neškodnou zbraní v planém gestu hrozby.

Hluk ztichl a Stefan zaslechl hlasitý dech mnoha plic. Pak cosi zabzučelo a rozsvítila se světla.

Když se jeho oči přizpůsobily ostré záři, Stefan zjistil, že stojí ve veliké prázdné hale. Kolem něj stálo v pravidelných rozestupech šest ozbrojených mužů s noktovizory posunutými na čela. Sedmý muž, jediný beze zbraně, přistoupil ke Stefanovi a sebral mu pistoli.

Byl to malý, hubený chlapík s čelní pleší a odstávajícíma ušima. Chrčivě dýchal a páchl potem.

"To bychom měli," řekl unaveně a hodil pistoli jednomu ze svých mužů. "Ale stihli jsme to na poslední chvíli."

Stefan se chvíli pokoušel pochopit situaci, ale pak se mu svět roztočil před očima. Omdlel.

Měl jsem docela štěstí. MBB si vzpomněl a zaměstnal mě.

Chodím teď do ulic a za trochu jídla kupuji lidi pro firmu. Četl jsem tu změnu v Deklaraci lidských práv a odmítám vědět, co se s nimi děje potom.

Ve světě se točí obrovské peníze, ale nikdo neinvestuje do znovuosídlení postižených částí Evropy. Vznikly nové hranice civilizace a není vidět snaha o jejich překročení. Naopak. Nerozumím tomu. Ta dnešní ekonomika nemá ani na to, aby obnovila letecké spojení se zbytkem světa, ale dělá všechno pro to, aby svázala většinu lidí do něčeho, co se podobá nevolnictví.

Snahy po centralizaci moci byly zřetelné už dlouho, přes všechny ty řeči o demokracii, ale dovést to takhle do důsledků?

Ten můj projekt dnes vypadá zbytečně. Prý se dokonce ztratily všechny plány. Myslel jsem, že po přechodu vlny Migračního chaosu se lidé vrátí a použijí všechno, co je v základnách ukryto. Proč to neudělali? Proč?

* * *

Dveře se otevíraly k uzoufání pomalu. Jejich křídla nehlučně mizela ve stěnách a do místnosti vniklo jasné světlo.

"Jmenuji se Kazimír Bauer," řekl drobný mužík stojící ve dveřích. "A tohle," ukázal za sebe, kde se tyčila mohutná postava biota s nevyzpytatelným výrazem v opičí tváři, "je Bobby."

Skutečnost málokdy předčí očekávání. Stefanovi se při pohledu na tu nesourodou dvojici ulevilo. Aniž věděl proč, cítil se najednou bezpečně. Ohlédl se a podle Esterina výrazu usoudil, že i ona má podobné pocity.

Zato Erik zuřil. Napětí prožité v posledních hodinách jej proměnilo v uzlíček nervů poháněný adrenalinem. Vybuchl vzteky a vychrlil ze sebe proud nadávek a kleteb, které konečně měly adresáta.

Stefan se mu nedivil. Erik i Ester neměli nejmenší tušení, jak se sem dostali. V jedné chvíli se pohybovali po chodbách základny a o zlomek vteřiny později se ocitli v temné místnosti s pevně uzavřenými dveřmi. To, že se později mezi nimi neznámo jak objevil i bezvědomý Stefan, jim na náladě nijak nepřidalo. Erik se chvílemi pohyboval na pokraji zhroucení.

"Co s námi chcete udělat?" vmísila se do Erikova křiku Ester. Vstala z podlahy a upřela pohled na biota.

Stefan si šokovaně uvědomil, že otázku položila právě tomu opičímu tvorovi, že Bauera ignorovala. V následující vteřině už věděl, že sám by jednal stejně. Z biota vyzařovala autorita a sebevědomí až nepochopitelně jasně.

Bobby odpověděl. Nebylo možné určit, do jaké míry je jeho řeč artikulovaná. Podobala se spíše chraptivě zpívané melodii, které rozhodně nechybělo emoční zabarvení. Od zástupce druhu, který byl obecně považován za nepodařený produkt cybarských technologií a primitivní a ubohý biologický stroj, to

překvapovalo.

"Bobby říká," ozval se Bauer, "že se ještě nerozhodl. Musí vám toho hodně vysvětlit, aniž by požadoval vysvětlení od vás. Vaše motivy mu nejsou neznámé."

"Bauere!" vyrazil ze sebe Erik. "On se nerozhodl? On? Tady poroučí biot? Prašivěj biot?"

"Pojďte za námi," ignoroval jeho otázky Bauer a pokynul jim. "Cestou se toho hodně dozvíte."

Trochu rozpačitě se vydali do labyrintu tunelů podzemního komplexu za biotem a Bauerem, který stále mluvil.

Cybařané, vysvětloval, přistáli na zemi dvakrát. Při první návštěvě zjistili, jak obrovsky obtížná bude komunikace s lidmi. Lidské představy o univerzálnosti rozumu se ukázaly být velice naivní, protože odlišný vývoj obou ras vylučoval jakoukoliv podobnost myšlení a vyjadřování. Cybařané proto posbírali všechny možné informace o lidech a ztratili se v hloubi vesmíru.

Znovu se objevili o dvacet let později a přivezli s sebou syntetické organismy biologicky a rozumově příbuzné jak lidem, tak i Cybařanům, a s nimi i vzorky svých technologií. Jak technologie, tak i bioty předali lidem a znovu zmizeli.

Stefan mlčky pochodoval za Bauerem. To, co slyšel, byly dávno známé skutečnosti, ale některé náznaky v Bauerově řeči a sama přítomnost Bobbyho předznamenávaly nějaké překvapení.

"Dnešní bioti," pokračoval Bauer, "toho s těmi cybarskými nemají příliš společného. Byli vyvinuti lidmi do podoby, která neměla pošramotit lidskou nadřazenost. Dostali do vínku vzhled opice a omezenou schopnost rozmnožování. Ztratili tak důstojnost a cenu. A s tím, jak si lidé začínali osvojovat znalosti nových technologií, přestávali bioty jako prostředníky mezi sebou a vším cybarským potřebovat. Skutečnost, že darované informace neobsahují jenom nové technologie, byla trestuhodně opomíjena."

Nastoupili do výtahu, který se dal bezhlučně do pomalého stoupání. Stefan visel pohledem na Bauerových rtech a v kratičkých přestávkách mezi větami slyšel dech svých společníků. Erik pořád ještě vztekle supěl.

"Přišla apokalypsa," pokračoval Bauer. "Devadesát procent nových technologií bylo v Evropě, které najednou nemohla žádná jiná ekonomika konkurovat. Dramaticky poklesla spotřeba kovů, uhlí, ropy a plynů. Asijská elektronika byla neprodejná. Mimoevropské trhy se zhroutily a přes Evropu se přehnaly vlny Migračního chaosu. Desítky a stovky milionů hladových lidí, kteří se hnali na západ za přeludem jídla. Na nějakou dobu se všechno cybarské, včetně biotů, stalo nenáviděným."

Stefan se ohlédl na Ester. Fascinovaně se dívala na Bobbyho a Bauera zřejmě příliš nevnímala.

"Bioti byli vražděni na potkání. Protože se nemohli a nesměli bránit, utekli do vydrancované části Evropy. Některým z nich se za cenu obrovských útrap a ztrát podařilo spojit s lidmi, kteří přežili Migrační chaos a živořili v troskách svých domovů. Zachránili tak jejich životy a odvrátili vlastní degeneraci."

Výtah zastavil. Bobby se jako první vydal do evidentně nově proraženého tunelu. Bauer spolu s ostatními jej následoval.

"Doba krize pominula a čas biotů se chýlí ke konci. Do lesů Evropy vstupují lovci a osadníci a posunují hranice civilizace dál na východ. Touží po půdě a pokladech ukrytých v troskách měst a podzemních základnách. Najdou toho po nás velmi málo."

Zastavili se ve velikém, neobvykle a bohatě zařízeném a jasně osvětleném sále, jehož jednu stěnu tvořilo obrovské zrcadlo. Polarizované sklo, napadlo Stefana. Tady to už vypadá jinak. Cize, řekl bych. Nikdy jsem neviděl takovou koncentraci bioaparatur na jednom místě. A v kombinaci s počítači...

Něco ho v souvislosti s těmi pulzujícími a svým vlastním životem žijícími cybarskými stroji napadlo. Přitočil se k Bobbymu na dosah ruky, zavřel oči a soustředil se.

"Nejsou telepatičtí, pane Stolle," zaslechl pobavený Bauerův hlas. "Spíš empatičtí. A stejnou schopnost empatie vzbuzují i v lidech. Právě to je prostředek, kterým se Cybařané snažili o dorozumění s lidmi."

"Co vy!" vyštěkl najednou Erik. "Vykradli jste nám základnu! Honili nás po chodbách! Týrali nás! Jak jste nás vůbec unesli? Mě a Ester!"

"Teleportace," usmál se Bauer. "Cirkusový kousek, ale účinný. Jenomže zaměření bohužel chvíli trvá."

"Ten vlkodlak byl biot, že?" řekla Ester. "Sáhla jsem si na jeho kožich. To byl biotí kožich. Nedá se s ničím zaměnit."

Bauer přikývl. "Byl součástí systému ochrany a vás měl jenom vystrašit. Nejste první výprava k základnám. Ale jste první, kdo pochodoval v noci. Bioti vás zaznamenali pozdě a snažili se vás zdržet a trochu vyděsit, než dorazíme my, lidé. Bioti nesmějí zabíjet. Nedokážou to."

"Svině!" zavyl Erik. "Vy jste nás chtěli zabít? Lidi chtějí zabíjet lidi kvůli biotům? Co vám dali? Jak vás koupili?"

Křičely z něho předsudky vůči opovrhovaným a nepochopitelným tvorům, jejichž kožichy se staly módní záležitostí. Bouřila se v něm pýcha člověka, zahnaného do úzkých čímsi zdánlivě bezvýznamným.

"Nabídli nám budoucnost," řekl Bauer klidným a vyrovnaným hlasem. "Vytáhli nás z lesů a začali nás učit. Dali nám sebeúctu. Udělali bychom pro ně cokoli. Jsou lidštější než většina lidí, které známe, a potřebujeme je stejně jako oni nás."

Erik zaútočil. Se vzteklým rykem se vrhl na Bauera, srazil ho k zemi a vší silou sevřel oběma rukama jeho krk. V ten okamžik Bobby, dosud nehnutě stojící u zrcadlové stěny, s překvapivou hbitostí skočil k Erikovi a položil mu ruku na zátylek. Erik nečekaně rychle zplihl a bezvládně se složil na podlahu.

"Nedokážou zabíjet?" zašeptal ohromeně Stefan, když viděl, jak Erik znehybněl. "Neříkal jste, že nedokážou zabíjet?"

Bauer se zvedl ze země a masíroval si krk. "Není mrtvý. Někdo musí lidem na západě říci, o co přišli," řekl chraptivě. "Práce je skončena a náš čas i čas biotů vypršel."

"Co tím myslíte?" zeptala se Ester a Stefan najednou věděl, že odpověď zná. Jenom jí nedokázal uvěřit.

"Do třiceti let tu budou lidé ze západu. A s nimi jejich zákony. Nesvoboda. Zárodek autokratické společnosti, která zničí všechno, co se nebude chtít podřídít. Zničí bioty. Nás."

"Do třiceti let budete mrtví," obrátil se Stefan přímo na Bauera. "Možná i Bobby. Vždyť vám to může být jedno!"

Bobby se zvedl od Erika a zavrtěl hlavou. Otevřel ústa a se zjevnou námahou ze sebe začal vyrážet slova: "Ne-da-li jste nám smrt!"

"Jo, někteří to dokážou," komentoval Bauer Stefanův úžas. "Nejlépe mluvil tenhle," řekl zamyšleně a vytáhl z kapsy biotí ucho. Totéž, které Erik před necelými dvěma dny odhodil v krematoriu.

"Nezapomeňte, že to jsou stroje. Sice biologické a myslící, ale pořád jenom stroje. Sami neumírají a nemohou ani rozhodnout o své smrti."

Ve Stefanovi se zrodilo pochopení toho podivného svazku mezi lidmi a bioty. Jedni i druhí byli plní frustrace z jalovosti své existence, plní obav z budoucnosti, která jim nemohla přinést nic dobrého. Lidem ztrátu identity a svobody, biotům vyhlazení. Teď už přesně věděl, co je za stěnou z polarizovaného skla.

"Jsou nás tu tisíce," říkal Bauer s tichým nadšením v hlase. "Jsou tu tisíce nezdegenerovaných biotů. Dvě generace lidí pomáhaly biotům splnit jejich i svůj sen. A vy byste se sem nikdy nedostali, kdyby ta práce nebyla u konce. Náš den přijde možná zítra, možná za měsíc, ale to už není podstatné. Už není nic, co by nás mohlo zadržet!"

Světla v sále pomalu zhasínala a sklo průhlednělo. Stefan si uvědomil, že drží Ester za ruku a fascinovaně se snaží rozeznat, co se skrývá v šeru obrovité prostory za sklem.

"Obsadili jsme devět základen," pokračoval Bauer. "Postavili jsme devět strojů. A tisíce nás a tisíce biotů poletí ke hvězdám. Všechny znalosti a vědomosti, které lidstvo ve své tuposti a ve jménu kapitálu, moci a xenofobie odvrhlo, využijeme my a budeme možná hledat Cybařany, nebo budeme hledat nový domov, anebo budeme jen tak létat od jedné hvězdy k druhé a dívat se a poznávat vesmír."

V prostoru, jehož velikost se dala stěží odhadnout, ležela jako gigantická velryba kosmická loď, stříbřitě lesklá a třpytící se odraženým světlem nesčetných reflektorů. A před sklem stál s rukama založenýma za zády Bobby, díval se dolů a čišela z něho hrdost a dojetí. Stefanovi se roztřáslы ruce.

Podíval se Ester do očí. Tady končí tíživé sny a vědomí dluhu a zlodějské smlouvy. Tady končí přízemnost vší existence. Život tu začíná mít smysl.

Stiskl Ester ruku a opětoval její úsměv. A pak slyšel její hlas, jak říká: "Vezměte mě s sebou!"

Lekl se toho, že vyslovila nahlas i jeho přání. Na okamžik zaváhal, ale pak si vybavil celých třidvacet let svého života,

ve kterém nebyl ani na chvíli pánem svého osudu, ve kterém s ním bylo manipulováno podle vůle cizích lidí, mocnějších, než byl on sám. Poprvé v životě stál před osudovou volbou a trochu se jí bál.

Pak si ale představil vesmír, miliardy sluncí v nekonečném prostoru a nechal se zaplavit omamným pocitem volnosti a svobody.

Prosebným tónem, za který se trochu styděl, a se slzami v očích řekl: "Vezměte nás s sebou!"

ilustroval Jan Hora